Shemuel, Week 3 – 1:1-8: An Annual Pilgrimage

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Elkanah the Prophet?

1. Talmud, Megilah 14a

"ויהי איש אחד מן הרמתים צופים" - אחד ממאתים צופים שנתנבאו להם לישראל.

"And there was a man from the Ramatayim Tzofim" – one of the 200 tzofim [scouts] who prophesied for Israel.

2. Ralbag to Shemuel 1:1

או יהיה זה מודיע מעלת משפחתו ומקומם... והרצון בזה שהוא היה מן האנשים היושבים ברמה שהיו צופים, ר"ל נביאים... והוא הודיע בזה כי ממשפחות נביאים היה שהיו יושבים ברמה. ולזה קבע שם שמואל ביתו...

Alternatively, this informs us of the stature of his family, and [of] their location... Meaning, he was of the people who live in Ramah, who were *tzofim*, meaning prophets... And through this it informed [the reader] that he was from the prophetic families who lived in Ramah. This is why Shemuel made his home there...

Chanah and Peninah

3. Rabbi Yaakov Zvi Mecklenburg, HaKtav v'haKabbalah to Bamidbar 28:4

ארז"ל (מגלה כ"ח): אם נאמר "הכבש" למה נאמר "אחד"? 'אחד' המיוחד שבעדרו, ע"כ. הכוונה על ששינה הכתוב בלשונו לומר 'הכבש" בה"א, ו'אחד' בלא ה"א, ובאמת שניהם ראויים בה"א כמ"ש בתצוה. דוגמא לזה נאמר "שם אחת חנה ושם השנית פנינה," דמן הראוי לומר שם "האחת", כמנהג הלשון בלא ה"א, ובאמת שניהם ראויים בה"א כמ"ש בתצוה. דוגמא לזה נאמר "שם אחת שהיא היתה החשובה ומיוחדת בנשיו, כי את חנה אהב. בכל המקרא... ואמר שם 'אחת' בלא ה"א בראש לחלק ההצטרפות שביניהם, ולהורות שהיא היתה החשובה ומיוחדת בנשיו, כי את חנה אהב. Megilah 28a says, "'If it says 'the lamb', why does it say 'one'? 'One' – the special one from its flock." Meaning: The text altered its language, saying 'the lamb' with a hei but echad without a hei and in truth, both should have a hei as

text altered its language, saying 'the lamb' with a *hei* but *echad* without a *hei*, and in truth, both should have a *hei*, as seen in Shemot 29:39. An example of this is seen in Shemuel I 1, "The name of *achat* was Chanah, and the name of *hasheinit* was Peninah." It should have said *ha'achat*, as the language is throughout scripture... It said *achat* without a *hei* at the start, to sunder their joining, teaching that [Chanah] held greater status and was special among his wives, for he loved Chanah.

4. Malbim to Shemuel 1:2

במה שלא אמר שניהם בה"א הידוע... מורה שנשא את חנה קודם והיתה תחלה אחת בנשואיה, ואח"כ נשא את פנינה עליה... ויצדקו דברי רז"ל שכאשר ראתה חנה כי עקרה היא, יעצה אותו ויקח את פנינה עליה אולי תבנה ממנה, כמו שעשתה שרה עם הגר:

It didn't mention both of them with the definite object... Teaching that he married Chanah first, and at first she was his the only woman in the marriage, and then he married Peninah as well... And the Sages were correct in saying that when Chanah saw she could not produce a child, she counseled him to take Peninah as well, and perhaps [Chanah] would be built up through her, as Sarah did with Hagar.

5. Talmud, Bava Batra 16a

א"ר לוי: שטן ופנינה לשם שמים נתכוונו שטן כיון דחזיא להקב"ה דנטיה דעתיה בתר איוב אמר חס ושלום מינשי ליה לרחמנותיה דאברהם פנינה דכתיב וכעסתה צרתה גם כעס בעבור הרעימה.

Rabbi Levi said: The Satan and Peninah had altruistic intentions. The Satan saw that Gd became inclined toward Job and he said, "Might Gd forget His love for Avraham, Gd-forbid?" Peninah, as in Shemuel I 1:6.

6. Maharal to Bava Batra 16a

ואמר שגם פנינה לש"ש נתכוונה כי אין ראוי שיזכיר הכתוב שהיה פנינה צרה לחנה הצדיקת והיתה אשת אלקנה שהיה נביא ד', ויותר מזה כי מרע לא יצא מור...

And it said that Peninah was also altruistic, [or else] it would not have been appropriate for the text to say Peninah was a co-wife to the righteous Chanah, or the wife of Elkanah, a prophet of Gd. More, good cannot come from evil...

The Annual Pilgrimage

7. מימים ימים Shemot 13:10; Shoftim 11:40, 21:19

8. Jerusalem Talmud, Berachot 9:5

[משלי כג כב] "אל תבוז כי זקנה אמך"... אמר ר' זעירא אם נזדקנה אומתך עמוד וגדרה, כשם שעשה אלקנה שהיה מדריך את ישראל לפעמי רגלים. הה"ד [שמואל א א ג] ועלה האיש מעירו וגו'.

"Do not mock [her] because your mother is old"... Rabbi Zeira said: If your nation has aged, rise and create a fence for her, as Elkanah did, leading Israel on pilgrimages. Thus Shemuel I 1:3 says, "And the man ascended from his city, etc."

9. Malbim to Shemuel 1:3

סיפר שמעיר הזאת לא עלה שום איש לשילה, רק האיש ההוא היה עולה...

It said that no one ascended from Shiloh, only that man ascended...

10. Midrash, Midrash Shemuel 1:7

"ועלה האיש ההוא מעירו." נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בחצרו, נתעלה בעירו, נתעלה בעירו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בחצרו, נתעלה האיש בחצרו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בחצרו, נתעלה בעלה ועלה האיש בביתו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בחצרו, נתעלה בעירו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בחצרו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בחצרו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בביתו, נתעלה האיש בחצרו, נתעלה האיש בביתו, בתות בביתות בב

11. Ralbag to Shemuel 1:3

שפעם אחת בשנה היה עולה מעירו בדרך שלא נשאר לו שם בביתו אפילו הנשים והטף:

For once each year he would ascend from his city without leaving anyone at home, even the women and children.

Two other notes

12. Abarbanel to Shemuel 1:3

להגיד שעם היות שחפני ופנחס שני בני עלי היו במקדש... הנה עם כל זה לא נמנע אלקנה מבוא שמה שנה בשנה להשתחוות ולזבוח, כי חשש לעבודת הקל יתברך ולא חשש לרשעת הכהנים, לגודל צדקתו.

To teach that even though Chofni and Pinchas, the two sons of Eli, were in the Temple... Even still, Elkanah did not refrain from going there annually to bow and bring offerings, for he was concerned for the service of Gd and he was not concerned with the wickedness of the kohanim, in his great righteousness.

13. Midrash Shemuel 1:8

. רבי יהושע בן לוי אמר זה יומא של עצרת

Rabbi Yehoshua ben Levi said: This is the day of Shavuot.